

Kimlik gelişimi kısaca insanın “Ben kimim?” sorusuna verdiği cevap çerçevesinde şekillenir. Kimlik gelişiminin önemli bir bileşeni cinsel kimliktir.

Cinsel kimlik, bireyin kendi bedenini ve benliğini, belli bir cinsiyet içinde algılayışı, kabullenışı; duygu ve davranışlarının buna uygun olmasıdır. Başka bir deyişle, bireyin kadın ya da erkek olarak kendisinin farkına varması ve kendini kabulüdür.

Cinsel kimlik oluşumu her şey yolunda gittiği takdirde, yani biyolojik yapı üzerine sağlıklı özdeşim kaynakları ve çevre koşulları sağlandığında normal olarak kazanılan bir süreçtir. Fakat genetik aktarım, biyolojik yatkınlık, ilk çocukluk yıllarında yaşanan yanlış özdeşim, anne babanın tutum ve davranışları ile kendi kimlik algılarındaki sorunlar, babanın etkisiz ve ilgisiz oluşu ya da özdeşim kurulmayacak kadar olumsuz bir örnek olması, annenin aşırı koruyucu ve dominant bir yapısı olması, özellikle cinsel travmalar cinsel kimlik sorunlarının yaşanmasına sebep olabilmektedir. pedagojiderneği.com

Anne babanın çocuğun cinsel kimlik gelişimi ve bu süreçte ailenin rolü konusunda bilinçli olması çok önemlidir. Çok küçük yaşlardan itibaren çocuğun cinsel gelişimi ile ilgili sorularını yaşına uygun ve doğru şekilde cevaplamak, uygun rol model olmak, davranışlarla ve açıklamalarla bu gelişmenin sağlıklı olmasına destek olmak gerekir. Bu durum hem çocuğun yanlış öğrenmelerinin önüne geçecek hem de olumsuz duygular geliştirmesini ve aldığı tepkilerle korkuya kapılmasını engelleyecektir.

PATNOS REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

ADRES:
Sanayi Mah. Kerem Şahin İlkokulu
Binası Kat:1 Patnos/ AĞRI

TELEFON:
0472 616 26 26
967399@meb.k12.tr

ÇOCUKLARDA CİNSEL KİMLİK GELİŞİMİ VE MAHREMİYET EĞİTİMİ

CİNSEL KİMLİK GELİŞİMİ

Çocuklar çok küçük yaştan itibaren hatta 2-3 yaşında kız ya da erkek olduğunu söyleyebilirler. "Annemle biz kızız, babam erkek" gibi tanımlamaları yapabilirler. Cinsel kimlik gelişimi hayatın ilk yıllarında oluşmaya başlar. Çekirdek cinsel kimliğin çocukluğun ilk iki yılında başladığı fakat cinsel kimlik duygusunun yerleşmesinin 3-4 yaş dolayında olduğu belirtilmektedir. Erken çalışmalar, çocukların kendi cinsiyetlerini ortalama 30 aylıkken anlamaya başladıklarını göstermiştir. 4 yaşına gelen bir çocuk, toplumda kadın-erkek ayrımını yapabilir. Kendini kız ya da erkek olarak tarif edebilir. Yaş ilerledikçe kızlar kızlarla, erkekler ise erkeklerle birlikte vakit geçirmeye başlarlar. Çocukların kendi cinsel kimlikleri belirginleştikçe toplumsal normlara göre renk tercihleri, oyuncak, kıyafet, arkadaş tercihleri kendi cinsel kimliği etrafında şekillenir.

Cinsel kimliğin ana belirleyicilerinden birisi biyolojik yapımızdır. Doğuştan sahip olduğumuz cinsel organımız cinsel kimliğimizi belirlemede önemlidir. Ancak cinsiyetimiz, cinsel kimliğimizin tek belirleyicisi değildir. Eğer doğru çevresel faktörler, anne-babanın doğru rehberliği olmazsa, çocuklar kendi cinsiyetine uygun olmayan bir cinsel kimlik geliştirebilirler. Bir erkek kendini kız gibi hissedip kız gibi davranmaya, bazen de kızlar kendilerini erkek gibi hissedip erkek gibi davranmaya başlayabilir. Bu durum kişinin kendi cinsiyetine uygun bir cinsel kimlik geliştiremediğini gösterir ve psikolojik olarak dikkate alınmalıdır. Çünkü kişinin biyolojik tasarımı ile üzerine inşa ettiği kimliğin birbiriyle örtüşmemesi birey için zorlayıcı bir durumdur.

Gerektiğinde uzmanlardan yardım alınıp çocuğun kendi cinsiyetine uygun bir cinsel kimlik geliştirmesi için çocuk desteklenmelidir.

MAHREMİYET EĞİTİMİ

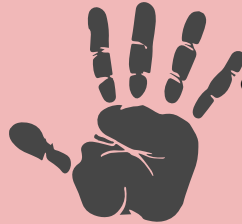
Çocuk gelişiminde her konuda olduğu gibi mahremiyet eğitimi konusunda da ailenin örnek olması çok önemlidir.

Çocuk anne babasının da mahremiyetlerine önem verdiğini, başkasının ve kendisinin özel alanına saygı gösterdiğini görmelidir. Çocuğun özel alanına saygı gösterdiklerini belli etmelidir. Örneğin odasına girerken kapıyı çalmalı, tuvalette banyoda kapıyı kapatmalı, giyinirken özel alan oluşturmamalıdır.

Okul öncesi dönemden itibaren çocukların cinsel istismar konusunda bilgilendirilmesinin bu olayların önlenmesinde çok önemli bir yeri vardır. Çocukların zihnen ve bedenen kendilerini koruyabilmeleri için ailesi tarafından verilecek mahremiyet eğitimi gereklidir. Çocuğun hem kendi bedenini ve sınırlarını tanıması hem de başkalarının sınırlarını bilmesi sağlanmalıdır. Çocuklara özel bölgeleri/mahrem alanları 2 yaşından itibaren öğretilmeli ve özel bölgelerine kimsenin bakamayacağı kimsenin dokunamayacağı, kimsenin dudaklarından öpemeyeceği söylenmelidir.

Çocuklara mahremiyetlerinin ihlali durumunda yapabilecekleri öğretilmelidir. Çocuklara çekinmeden hayır demek, yardım istemek, gerektiğinde bağırmak ve kaçmak gerektiği öğretilmelidir.

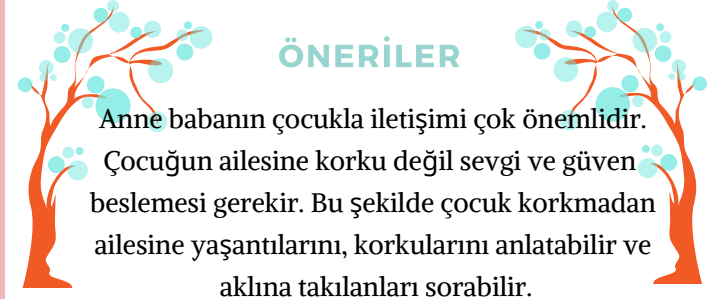
Çocukların mahremiyetleri sanal ortamda da tehlikede olabilir. Çocuklara internette bilgilerini, görüntülerini paylaşmama konusunda eğitim verilmelidir.

Yetişkinlerin 4 yaşından itibaren çocuğa dokunacağı durumlarda ona nedenini açıklayarak yaklaşması, çocuğun kendi beden imgesinin oluşmasına yardımcı olur.

Ebeveynlerin sevmek, öpmek, yıkamak gibi sebeplerle çocuğa isteği dışında, zorlayıcı yaklaşımlarının onun korunma reflekslerini zedeleyeceği unutulmamalıdır.

ÖNERİLER

Anne babanın çocukla iletişimi çok önemlidir. Çocuğun ailesine korku değil sevgi ve güven beslemesi gerekir. Bu şekilde çocuk korkmadan ailesine yaşantılarını, korkularını anlatabilir ve aklına takılanları sorabilir.

Sadece sözlerinizle değil davranışlarınızla da bedeninin ona ait ve ona özel olduğunu gösterin. Küçük yaşlardan itibaren kendi üzerinde özel bölgeleri öğretin. Özel bölgelerine kimsenin bakamayacağını kimsenin dokunamayacağını söyleyin.

Bayramlarda, misafirlikte çocuğun başkasının kucağına oturmaya zorlanması, öpülmeye ve kucaklanmaya zorlanması doğru değildir. Özellikle çocuk istemiyorsa kesinlikle "Öptürürsen şeker veririm. Bir kez kucaklasın" gibi cümlelerle zorlamayın.

Giyinirken de çocukların mahremiyetine saygı göstermeyi unutmamak gerekir. Çocuk giyineceğinde annesiyle (ya da bakımını üstlenen kişiyle) birlikte başkalarının görmeyeceği şekilde başka bir odaya geçmesi ya da alışverişteyken giyinme kabine girmesi doğru olacaktır. Aynı şekilde daha küçük yaşlarda bezi değiştirilirken de başka insanların arasında olmamalıdır.

Çocuğa kimlerden yardım alabileceği öğretilmelidir. Örneğin biri özel bölgesine dokunmak istediğinde vb. korktuğu ve istemediği bir durumla karşılaştığında anne, baba, öğretmeni vb. güvendiği bir yetişkine söylemesi gerektiğini bilmelidir. Bu konuda yapılan bir hata örneği çocuk istenmeyen bir davranışta bulunduğu onu doktora götürmekle, iğneyle, polisle, öğretmeniyle korkutmaktır. Çocuk polisten, jandarmadan, okuldan, hastaneden korkmamalı ve güvenebileceği, yardım alabileceği kişileri bilmelidir.

Aksi halde yanlış kişilere güvenmesinin ya da bu korkularıyla tehdit edilmesinin önü açılmış olacaktır.